

Karlskrona kommun
Drift- och serviceförvaltning

Fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för vattentäkt Johannishusåsen i Ronneby kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att inrätta vattenskyddsområde för vattentäkten i Johannishusåsen, Ronneby kommun, med den omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom skyddsområdet.

Föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta. Dessa föreskrifter gäller omedelbart. Skyddsområdet är indelat i primär, sekundär och tertiär zon. I övrigt ska iakttas vad som gäller enligt miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med:

- **avfall:** varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med enligt 15 kap. 1 § miljöbalken.
- **avloppsslam:** de fasta restprodukter som avskiljs när man renar avloppsvatten i ett avloppsreningsverk eller avloppsanläggning. Avloppsslammet måste behandlas på olika sätt (förtjockning, stabilisering, avvattning).
- **biologiska bekämpningsmedel:** en bioteknisk organism som har framställts särskilt i bekämpningssyfte och som helt eller delvis består av eller innehåller nematoder, insekter eller spindeldjur enligt 14 kap. 2 § miljöbalken.

- **brandfarlig vätska:** vätska med flampunkt som är lika med eller lägre än 100 °C enligt (MSBFS 2018:12) samt i Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2005:7) om klassificering av brandfarliga gaser och vätskor.
- **cistern:** kärl om minst 50 liter för förvaring av kemiska produkter.
- **dagvatten:** nederbördsvatten, dvs. regn- eller smältvatten, som ytligt avrinner från gårdar, tomter, gator, vägar, taktäckta ytor och liknande.
- **deponering:** slutförvaring av avfall.
- **grot:** grenar, ris och toppar.
- **hantering:** tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförbara förfaranden, (14 kap. 2 § miljöbalken). Även spridning anses som en form av hantering.
- **husbehov:** användning i hushållet. Normalt behov av någon förbrukningsvara eller dylikt, för en eller ett fåtal personer; i motsats till sådan mängd som möjliggör affärsverksamhet.
- **husbehovstäkt:** en täkt där materialet används för eget behov inom den egna fastigheten. Materialet får ej få säljas vidare eller nyttjas kommersiellt. Om en husbehovstäkt är tillstånds- eller anmälningspliktig beror på vilket material som avses brytas och i vilken mängd.
- **hygieniserat gödsel:** gödsel som blivit behandlat för att inaktivera eller avdöda patogener.
- **intermittent markberedning:** markberedning fläckvis.
- **kemiskt bekämpningsmedel:** kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom enligt 14 kap. 2 § miljöbalken. Även kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas som kemiskt bekämpningsmedel.
- **materialtäkt:** utbrytning av berg, grus, sand, jordarter m.m. för försäljning.

- **markberedning, maskinell:** då man tar bort konkurrerande vegetation och det översta jordlagret, och vänder upp jorden med hjälp av markberedningsaggregat, harv eller grävmaskin.
- **organisk växtnäring:** produkter som har sitt ursprung från levande djur och växter, till exempel fastgödsel, flytgödsel och urin. Gödsel från betande djur omfattas inte av definitionen.
- **petroleumprodukt:** produkter utvunna från råolja. Exempel på petroleumprodukter är bensin, diesel och eldningsolja.
- **primär skyddszon:** omfattar åsens centrala delar samt vissa ytvattendrag inom tillrinningsområdet jämte en kantzon om 50 m på varje sida. För delar av primär zon finns skärpta krav. Aktuella områden anges i kartbilaga 1 och skärpa krav framgår av respektive bestämmelse. Primär skyddszone avgränsas så att uppehållstiden i grundvattenmagasinet till vattentäktzonen gräns beräknas vara minst 100 dygn. Känsliga inströmningsområden beaktas även vid identifiering av primär skyddszone. Syftet med den primära skyddszone är att riskerna för akut förorening genom olyckshändelser minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas i tid och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå uttagsbrunnen.
- **sekundär skyddszone:** avgränsas så att uppehållstiden för grundvatten från skyddszone yttre gräns till vattentäktzonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år. Den sekundära zone syftar till att bibehålla en god grundvattenkvalitet.
- **tankbeläggning:** är ett begrepp för en sorts vägbeläggning som blandas på platsen. Ett tunt slitlager tillverkas genom att det först läggs stenmaterial och sedan sprutas på bindemedel (bitumenemulsion) med en spridarbil över vägen.
- **tertiär skyddszone:** resterande tillrinningsområde vid sekundära zone östra och västra del fram till yttre gränsen för skyddsområdet.
- **uppställning av fordon:** stillastående på samma plats mer än 24 timmar. Ett stillastående fordon med eller utan förare.

Undantag för uppställning gäller om det:

- föranleds av trafikförhållande
- sker för att undvika fara

- **yrkesmässig hantering:** hantering som i sin omfattning överskrider ett enskilt hushålls normala nyttjande, till exempel även verksamheter inom idrottsplatser, gårdsplaner och parker.

Skyddsföreskrifter

1 § a) Hantering av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor

Hela skyddsområdet

Att installera nya cisterner i mark är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för att installera nya cisterner ovan mark.

Anmälan krävs för befintlig cistern.

Anmälan krävs för hantering, undantagen transport, av större mängder kemikalier än för husbehov.

Primär skyddszon

Mobila cisterner är **förbjudna**.

Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor är **förbjudet**.

Undantag från förbudet gäller för:

- drivmedel i maskiners och fordons tankar.
- transporter genom zonen.
- hantering av olja för uppvärmning i anläggningar för husbehov.

Sekundär och tertiär skyddszon

Tillstånd krävs för användning av mobila cisterner.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor och spilloljor ska efterlevas.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b) Hantering av växtnäringsämnen

Primär skyddszon

Att lagra eller sprida växtnäringsämnen i områden som markeras ”primär zon – skärpta krav” på kartan bilaga 1 är **förbjudet**.

Lagring och kompostering av gödsel i stukor och av ensilage direkt på mark är **förbjudet**.

Undantag från förbudet gäller för tillfällig lagring under högst en (1) vecka innan spridning.

Att sprida avloppsslam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är **förbjudet**.

Upplag av handelsgödsel är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för att hantera organiska växtnäringsämnen. Undantag från tillståndskravet gäller för punktbehandling av mindre odling för husbehov.

Tillstånd krävs för nyetablering av anläggning för förvaring av stallgödsel, urin och ensilage.

Sekundär skyddszon

Att sprida avloppsslam från reningsverk eller enskild reningsanläggning är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för upplag av handelsgödsel.

Tillstånd krävs för att sprida organiska växtnäringsämnen. Undantag från tillståndskravet gäller för punktbehandling av mindre odling för husbehov.

Tillstånd krävs för nyetablering av anläggning för förvaring av stallgödsel, urin och ensilage.

Tillstånd krävs för lagring och kompostering av gödsel i stukor och av ensilage direkt på mark. Undantag från tillståndskravet gäller för tillfällig lagring av fastgödsel, utom fjäderfågödsel, i stuka högst 2 veckor innan spridning.

Uppllysning:

I övrigt gäller särskilt att för jordbruk ska iakttas vad som gäller enligt Statens jordbruksverks förordning om miljöhänsyn i jordbruket (1998:915) samt Statens jordbruksverks föreskrifter (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

c) Skogsbruk

Primär skyddszon

Hantering av plantor behandlade med kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**.

Upplag av timmer, virke, grot, bark, flis, spån är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Maskinell markberedning är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för intermittent markberedning, som i stället kräver **tillstånd**.

Sekundär skyddszon och tertiär skyddszon

Tillstånd krävs för upplag längre än 3 månader av timmer, virke, grot, bark, flis eller spån. Undantag från tillståndskravet gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Tillstånd krävs för maskinell markberedning.

Anmälan krävs för tillfälliga upplag kortare än 3 månader av timmer, virke, grot, bark, flis eller spån. Undantag gäller för privatpersoners upplag på tomtmark för husbehov.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (1979:429) ska efterlevas.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

d) Hantering av bekämpningsmedel

Primär skyddszon

All hantering av kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**.

Undantag från förbudet gäller för:

- punktsanering mot ohyra och skadedjur som innebär olägenhet för människors hälsa. Punktsanering kräver **anmälan**.
- bekämpning av invasiva arter, som i stället kräver **anmälan**.

Anmälan krävs för användning av biologiska bekämpningsmedel.

Sekundär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är **förbjudet**. Undantag från förbudet gäller för yrkesmässig hantering, som i stället kräver **tillstånd**.

All tillståndsgiven hantering av bekämpningsmedel ska ske så att risk för förorening av yt- eller grundvatten ej föreligger.

Upplysning:

I övrigt gäller särskilt att Naturvårdsverkets NFS 2015:2 om spridning av kemiska bekämpningsmedel, som reglerar hanteringen av kemiska bekämpningsmedel, ska efterlevas i hela skyddsområdet.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

e) Avledande av avloppsvatten

Hela skyddsområdet

Tvätt och renspolning av motorfordon, arbetsmaskiner, förbränningsmotorer eller liknande är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för nyetablering av avloppsanläggningar för utsläpp och rening av dagvatten från hårdgjorda trafikerade ytor.

Primär skyddszon

Förbud mot nyetablering av avloppsanläggningar för infiltration i mark. Undantag från förbudet gäller för infiltration av bad-, disk- och tvättvatten (BDT) i mark som kräver **tillstånd**.

Tillstånd krävs för ändring av befintlig avloppsanläggning.

Upplysning:

Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, §12 till 16 reglerar hantering av avloppsvatten utöver vad som framgår av skyddsföreskrifterna i detta beslut.

Bestämmelser utöver skyddsföreskriften regleras i Hav- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten, HVMFS (2016:17)

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

f) Hantering av avfall

Hela skyddsområdet

Upplag, deponering eller nedgrävning av avfall samt massor som ännu inte klassats eller karakteriserats enligt avfallsförordningen är **förbjudet**.

Kompostering av avloppsslam är **förbjudet**.

Primär skyddszon

Upplag av snö som härrör från ytor utanför primär zon är **förbjudet**.

Kompostering av latrin är **förbjudet**.

Sekundär och tertiär skyddszon

Upplag av snö i sekundär zon som härrör från ytor utanför sekundär zon är **förbjudet**.

Upplag av snö i tertiär zon som härrör från ytor utanför tertiär zon är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för kompostering av latrin.

Upplysning:

Avfallsförordningen (2011:927) reglerar hanteringen av avfall utöver vad som framgår av skyddsföreskrifterna i detta beslut.

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

g) Tåktverksamhet och andra anläggningsarbeten

Primär skyddszon

Materialtåkt är **förbjudet**.

Nyetablering av husbehovståkt är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för schaktnings- eller grävarbeten som berör en yta större än 10 m² eller till ett djup större än 0,5 m.

Tillstånd krävs för att fylla ut mark för anläggningsändamål med återvunnet material.

Anmälan krävs för underhåll i form av schaktning och anläggningsarbete av befintliga vägar, diken, el- och kommunikationsledningar.

Anmälan krävs för nyanläggning av skogsvägar och andra bruksvägar som ej omfattas av 11§ Väglagen.

Sekundär skyddszon

Materialtäkt är **förbjudet**.

Anmälan krävs för schaktnings- eller grävarbeten som berör en yta större än 100 m² eller till ett djup större än 1 m.

Anmälan krävs för underhåll i form av schaktning och anläggningsarbete av befintliga vägar, diken, el- och kommunikationsledningar.

Anmälan krävs för att fylla ut mark för anläggningsändamål med återvunnet material.

Anmälan krävs för nyanläggning av skogsvägar och andra bruksvägar som ej omfattas av 11§ Väglagen.

Upplysning:

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

h) Vaghållning samt uppställningsplatser

Primär skyddszon

Upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska medel för halk- eller dammbekämpning är **förbjudet**.

Tankbeläggning är **förbjudet**.

Uppställning av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare innehållande miljö- eller hälsofarliga ämnen är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för uppställning av arbetsfordon med en bränsletank större än 100 liter.

Anmälan krävs för beläggningsarbete och andra förbättringsarbeten i anslutning till väg.

Sekundär skyddszon

Tankbeläggning är **förbjudet**.

Uppställning av tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare innehållande miljö- eller hälsofarliga ämnen är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för upplag av asfalt, oljegrus eller kemiska medel för halk- eller dammbekämpning.

Tillstånd krävs för uppställning av arbetsfordon med en bränsletank större än 100 liter.

Anmälan krävs för beläggningsarbete och andra förbättringsarbeten i anslutning till väg.

Upplysning:

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

i) Energianläggningar, grundvattenbrunnar samt miljöfarlig verksamhet

Hela skyddsområdet

Brandövningsplatser är **förbjudna**.

Anmälan krävs för brunnar för dricksvattenförsörjning och energianläggningar som är beständigt tagna ur bruk.

Primär skyddszon

Nytablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är **förbjudet**.

Nytablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och yt- eller grundvatten är **förbjudet**.

Tillstånd krävs för nyanläggning av vattenbrunn.

Anmälan krävs för befintlig anläggning för utvinning av värme och/eller kyla i berg, mark och yt- eller grundvatten samt för brunnar för dricksvattenförsörjning som inte har beviljats tillstånd eller anmälts vid ikraftträdandet av denna föreskrift.

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för nytablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Tillstånd krävs för nytablering av anläggning för utvinning eller lagring av värme och/eller kyla ur berg, mark och yt- eller grundvatten.

Anmälan krävs för befintlig anläggning för utvinning av värme och/eller kyla i berg, mark och yt- eller grundvatten som inte har

beviljats tillstånd eller anmälts vid ikraftträdandet av denna föreskrift.

Anmälan krävs för nyanläggning av vattenbrunn.

Upplysning:

Bestämmelser för värmepumpar samt miljöfarlig verksamhet med tillstånds- eller anmälningsplikt beskrivs och regleras närmare i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)

Samtliga tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa föreskrifter görs till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2 § Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten ska på väl synliga platser inom skyddsområdet, längs allmän väg, parkeringsplatser m.m. sätta upp informationsskyltar om skyddsområde för vattentäkt enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.

Allmänna bestämmelser

Påföljd

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot skyddsföreskrifterna döms till böter för förseelse mot områdesskydd enligt 29 kap. 2a § miljöbalken (1998:808).

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt de här föreskrifterna prövas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. I de fall en verksamhet eller åtgärd kräver anmälan ska den göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid menas minst tre veckor. Beslut i anmälningsärenden kan förenas med försiktighetsmått. Tillstånd kan förenas med villkor för att undvika yt- och grundvattenförorening. Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av vattentäkten ska lämnas för kännedom till huvudmannen för vattentäkten. Huvudmannen ska beredas tillfälle att avge yttrande innan beslut fattas i ärende som kan innebära risk för påverkan av vattentäkten.

Tillsyn

Tillsynen över verksamheter som bedrivs inom det aktuella vattenskyddsområdet utövas av Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun.

Hänsynsregler

De allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). De har följande innebörd:

- Kunskapskravet innebär att du är skyldig att skaffa dig den kunskap som krävs för att veta hur din verksamhet påverkar människors hälsa och miljön, och hur du kan motverka negativ påverkan.
- Försiktighetsprincipen innebär att du är skyldig att vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått samt tåla de begränsningar av verksamheten som skäligen kan behövas när det finns risk för negativ påverkan på människors hälsa eller miljön. Du ska använda bästa möjliga teknik.
- Produktvalsprincipen innebär att du ska byta ut de kemiska produkter som innebär risker för människors hälsa och för miljön mot mindre farliga alternativ, om det finns sådana.
- Lokaliseringsprincipen innebär att platsen och lokalen där verksamheten ska bedrivas måste vara lämplig från miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
- Bevisbörderegeln innebär att du är skyldig att kunna visa att du följer miljöbalkens regler.

Beredskap

En beredskapsplan för sanering av akut föroreningsrisk ska upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att dessa föreskrifter fastställts. Beredskapsplanen ska även innefatta dricksvattenförsörjning vid nödsituation som behöver lösas med vattentankbilar.

Uppsättning av skyltar

För att sätta upp skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, krävs inom väg-området enligt 43 § väglagen (1971:948) tillstånd av väghållningsmyndighet. Inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för yt- eller grundvattenförorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om

tillbudet enligt 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Ring 112 och anmäl.

Fastighetsägare har skyldighet att informera hyresgäster och arrendatorer om skyddsföreskrifterna.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet som anser att föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning kan ha rätt till ersättning. Krav på ersättning eller inlösen av fastighet ska göras till Mark – och miljödomstolen enligt 31 kap. miljöbalken. Talan ska väckas inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.

Dispensmöjligheter

Länsstyrelsen får bevilja dispens från förbud i föreskrifterna om det finns särskilda skäl. Det framgår av 7 kap. 22 § miljöbalken (1998:808). Dispensen kan beviljas efter att huvudmannen för vattentäkten samt den kommunala nämnden för miljöfrågor har hörts. I beslut om dispens kan Länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § miljöbalken (1998:808)).

Vid tänkt åtgärd som skulle innebära dispensprövning enligt flera paragrafer i vattenskyddsföreskrifterna, är det tillräckligt med en samlad dispensansökan

Ny lagstiftning

Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning.

Den som upptäcker verksamheter eller händelser inom eller i anslutning till skyddsområdet som kan medföra risk för förorening bör omedelbart anmäla detta till:

Räddningstjänst

Räddningstjänsten Östra Blekinge, telefon 0455-303980 eller 112

Kommunal tillsynsmyndighet

Miljö- och byggnadsförvaltningen i Ronneby kommun, telefon 0457- 61 80 00

VA-drift

Vattenverket, Karlskrona kommun, telefon 0455-303000, efter kontorstid: 0709-303317

Vattentäktens huvudman

Karlskrona kommun, Drift- och serviceförvaltningen

Beskrivning av ärendet

Karlskrona kommun ansökte hos Länsstyrelsen om fastställande av nytt vattenskyddsområde med nya föreskrifter jämlikt 7 kap. 21, 22 och 30 §§ miljöbalken. Som en del av sin ansöka tog kommunen fram ett förslag till vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna.

Förslaget skickades på remiss till berörda myndigheter. Kungörelse med föreläggande för sakägarna att yttra sig över förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter infördes i Blekinge läns tidning och Sydöstran den 5 september 2021 och i Post och Inrikes Tidningar den 9 september 2021. Kopia av kungörelsen samt förslaget skickades till kända sakägare. På detta sätt säkerställde Länsstyrelsen att samtliga berörda sakägare delgavs föreläggandet och möjlighet att yttra sig.

Länsstyrelsen har därefter tillsammans med kommunen gjort förändringar och kompletteringar i det ursprungliga förslaget. Översiktlig sammanställning av inkomna svar finns i bilaga 2.

Allmänt om vattentäkten och skyddsområdet

Grundvattentäkten i Johannishusåsen är en väsentlig del av systemet för vattenförsörjning för Karlskrona kommun. Huvuddelen av kommunens invånare försörjs sedan lång tid av Lyckebyån. För att förbättra vattenkvaliteten och öka tryggheten i försörjningen har kommunen fått tillstånd (Dom M 3468-09, Mark och miljödomstolen, Växjö Tingsrätt) att infiltrera förbehandlat vatten från Lyckebyån i Johannishusåsen, samt att leda bort motsvarande mängd vatten ur åsen för återledning till Vattenverket i Lyckeby, där dricksvatten produceras. Tillståndet gäller infiltrations- och uttagsområden vid Hillerslätt och Vång, Ronneby kommun.

Dessa infiltrations- och uttagsområden har av Havs- och vattenmyndigheten utpekats som riksintresse för vattenförsörjningen enligt 3 kap 8 § miljöbalken (Beslut daterade 2016-09-16, Dnr 2834-2016). Tillsammans med överföringsledningar och Vattenverket i Lyckeby betraktas det som ett sammanhängande riksintresse, eftersom de

tillsammans behövs för att säkra en god vattenkvalitet och vattentillgång för Karlskrona kommun.

Syftet med vattenskyddsområdet är att skydda vattentäkten mot föroreningar och sådan markanvändning som kan försämra vattenkvaliteten, samt möjligheterna att under kort eller lång tid använda vattentillgången för dricksvattentäkt.

Motivering till beslutet

Rent och säkert dricksvatten ska vara en självklarhet för alla. Länsstyrelsen arbetar mot målet att alla kommunala vattentäkter ska ha tillräckligt skydd. Tillgången på rent dricksvatten är avgörande för folkhälsan och samhällsekonomiskt viktigt. Därför behöver verksamheter och åtgärder i vattentäktens tillrinningsområde regleras så att vattnets kvalitet säkerställs. Skyddsföreskrifternas syfte är ytterst att i ett flergenerationsperspektiv garantera en fortsatt god tillgång på råvatten av hög kvalitet.

Områdets storlek och föreskrifternas nivå baseras bland annat på geologiska undersökningar och riskanalys. Detta ger en god grund för att avgränsa och zonindela vattenskyddsområdet och motiverar föreskrifterna.

Vid prövning av frågor om skydd av områden ska hänsyn tas även till enskildas intressen enligt 7 kap 25 § miljöbalken. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska uppnås. Länsstyrelsen anser att föreskrifterna i dess nuvarande form är motiverade och utgör en avvägning mellan sakägarnas intressen och skyddsbehovet av vattentäkten.

De föreskrifter som beslutas gälla inom Johannishusåsen vattenskyddsområde utgår från sökandens förslag med hänsyn taget till inkomna yttranden eller i övrigt vad som framkommit i ärendet under arbetets gång.

Med beaktande av vad som beskrivs ovan avser länsstyrelsen att inrätta vattenskyddsområde för Johannishusåsen vattentäkt med den omfattning som framgår av bifogad karta.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 21 § miljöbalken (1998:808), MB, får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som nyttjas eller kan komma att nyttjas som vattentäkt.

Enligt 7 kap 22 § MB ska länsstyrelsen för ett vattenskyddsområde meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området.

Enligt 7 kap 30 § MB får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt 7 kap MB.

Information

Efter begäran från kommunfullmäktige om överlåtelse av tillsynen för det aktuella vattenskyddsområdet har Länsstyrelsen Blekinge överlåtit tillsynsarbetet enligt skyddsföreskrifterna till Miljö- och byggnadsnämnden, Ronneby kommun (beslut daterade 2022-06-08).

Delgivning av beslut om fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för vattentäkt Johannishusåsen sker genom kungörelse enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932), se bilaga 4.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga 3 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Ulrica Messing med vattenskyddshandläggare Edgar Villarreal som föredragande.

Kopia till

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Karlskrona kommun,
samhallsbyggnadsforvaltningen@karlskrona.se

Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun, mbf@ronneby.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Försvarsmakten L24, exp-hkv@mil.se

LRF Sydost, registrator@lrf.se

Boverket, registraturen@boverket.se

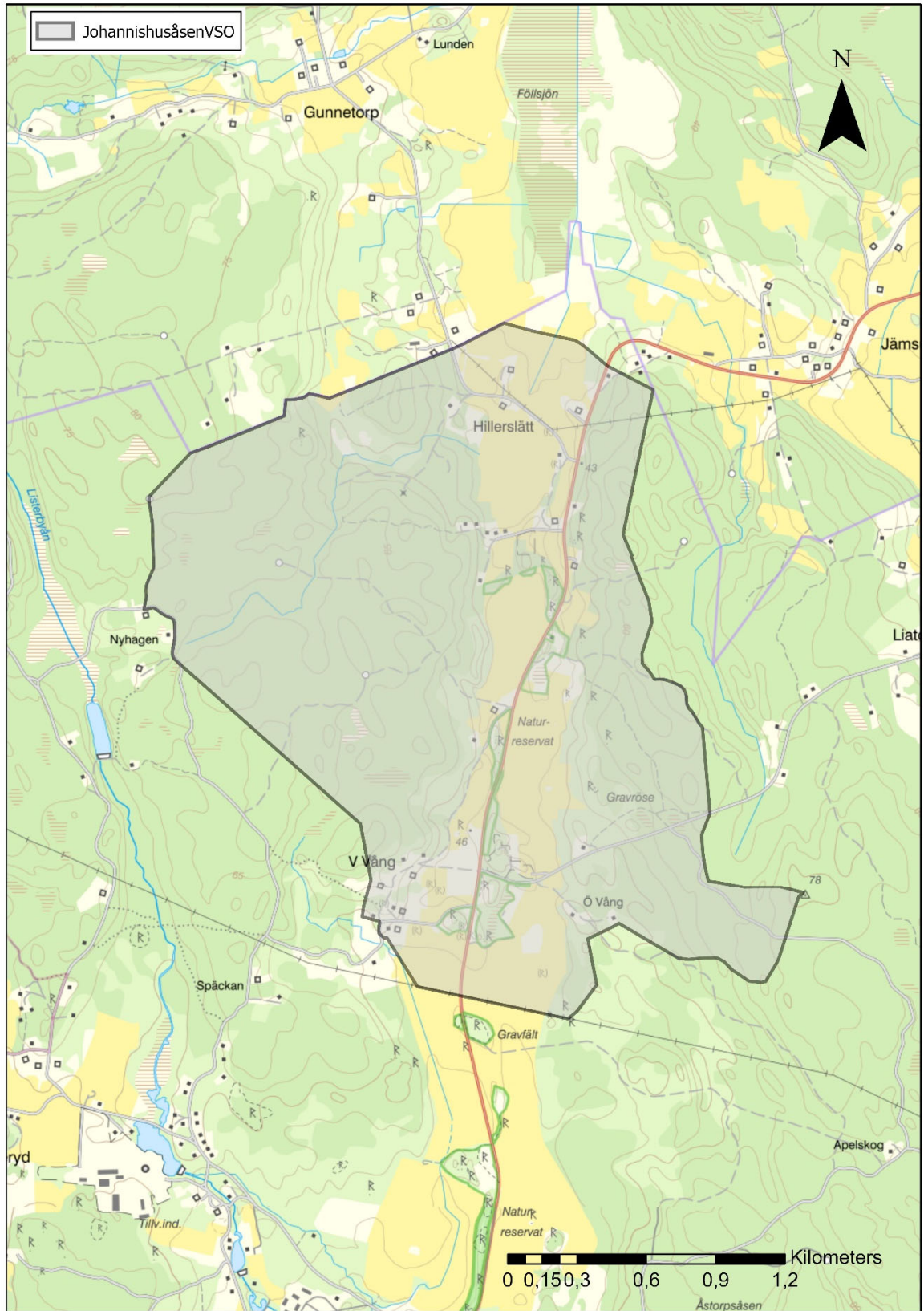
Räddningstjänsten Östra Blekinge,
raddning.ostrablekinge@karlskrona.se

Ronneby Miljö & Teknik AB, info@miljoteknik.ronneby.se

Fastighetsägare inom vattenskyddsområdet, (lista finns tillgänglig hos länsstyrelsen Blekinge).

Bilagor

1. Karta över vattenskyddsområdet
2. Översiktlig sammanställning av inkomna synpunkter
3. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen
4. Beslut om kungörelsedelgivning och Kungörelse

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

Vid den slutgiltiga utformningen av föreskrifterna är det emellertid viktigt att ta hänsyn till hur bemyndigandet i 7 kap 22 § miljöbalken är utformat vilket innebär att enbart inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter får meddelas. Föreskrifterna kan inte innehålla krav på att aktiva åtgärder ska vidtas eller processuella krav som exempelvis krav på samråd. Därutöver behöver språket i föreskrifterna ses över och rensas från information.

Omarbetning av skyddsföreskrifter har gjorts.

HaV vill peka på att vattenskyddsföreskrifter för det mesta är ett ineffektivt sätt att reglera fordonstrafik på det allmänna vägnätet eftersom lokala bestämmelser i princip aldrig når transportörerna. Frågan om genomgående transporter verkar ju vara hanterad inom området och ytterligare föreskrifter bör inte fastställas.

I den slutliga versionen av skyddsföreskrifterna regleras ej fordonstrafik, däremot uppställning av olika typer av fordon.

Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden (MSF), Karlskrona kommun

Länsstyrelsen bör vid sin utformning av skyddsområdesföreskrifterna lägga stor vikt vid att de ska vara lätta att läsa och förstå. Föreskrifterna riktar sig till fastighetsägare och verksamhetsutövare samt till flera olika myndigheter. Föreskrifterna måste formuleras så att de inte kan missuppfattas. Alla ord och uttryck som har betydelse för förståelsen av föreskrifterna bör definieras på ett tydligt sätt; att bara hänvisa till miljöbalken utan att ange tillämpligt lagrum, eller att hänvisa till centrala myndigheters handböcker, är inte tillräckligt tydligt. MSFs uppfattning är att förslaget i sin nuvarande utformning inte är tillräckligt lätt att läsa och förstå.

Omarbetning av skyddsföreskrifter har gjorts inklusive komplettering med fler definitioner.

All deponering av avfall är förbjudet utan tillstånd enligt 9 kap 6 § miljöbalken; det förefaller därför onödigt att förbjuda deponering i skyddsföreskrifterna. Däremot bör det vara förbjudet att mellanlagra avfall inom primär och sekundär skyddszon under längre tid än två veckor.

Omarbetning av skyddsföreskrifterna har gjorts.

Det bör vara förbjudet att inrätta brandövningsplatser i primär, sekundär och tertiär skyddszon. Vid en brandövningsplats finns risk för allvarlig förorening av mark och vatten. Brandövningsplatser är inte anmälnings- eller tillståndspliktiga enligt 9 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen håller med och ändrar.

Miljö- och byggnadsförvaltningen Ronneby kommun

Det bedöms lämpligt att lokal kännedom tas till vara genom att tillsyn utövas av den lokala myndigheten. Det har även framförts som önskemål från fastighetsägare inom det föreslagna vattenskyddsområdet.

Länsstyrelsen har överlåtit tillsynsarbetet till Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun.

Gällande förbud mot mobila cisterner. Vid större anläggningsarbeten är det inte ovanligt att maskiner och fordon behöver tankas på plats. Möjlighet och krav för dispens bör förtydligas.

Länsstyrelsen håller med; tillståndsplikt för mobila cisterner inom sekundär och tertiär skyddszon har införts.

Enligt föreslagna skyddsföreskrifter är nyetablering av avloppsanläggning för spillvatten förbjuden, men att anlägga en ny avloppsanläggning för boende i området anses vara avgörande för att inte i framtiden släppa ut otillräckligt renat avloppsvatten. Därför önskas ett förtydligande av vad nyetablering innebär och vad för möjligheter för fortsatt avlopp som ges för att boende inom vattenskyddsområdet ska kunna fortsätta ha avlopp och bo kvar.

Att anlägga en ny avloppsanläggning som ersätter en befintlig anses vara en ändring eller uppgradering. Föreskriften har reviderats så att tillstånd krävs för ändring av befintlig avloppsanläggning.

Ett förbud mot infiltration av avloppsvatten anses försvåra val av avloppsledning. Renat avloppsvatten kommer behöva infiltreras i mark förr eller senare för kvittblivning. Alternativet att endast tillåta slutna lösningar kräver frekvent tömning vilket innebär ökade kostnader för verksamhetsutövarna och ökad trafik i området.

Föreskriften har ändrats till att tillstånd krävs för ändring av befintlig avloppsanläggning samt att BDT är undantaget förbud för infiltration vid nyetablering.

Önskar förtydligande gällande infiltration från avloppsanläggning för bad- dusch- och tvättvatten (BDT). Nuvarande skrivning tolkas som att avloppsanläggningar för enbart BDT också kräver tillstånd till skillnad från anmälan.

BDT i primär zon kräver tillstånd, ej i sekundär zon.

Eget omhändertagande eller kompostering av avloppsslam som avfall bemöts inte alls i föreslagna skydds-föreskrifter. Samtidigt är kompostering av latrin förbjudet i primär zon och kräver tillstånd i sekundär zon. Slam som hushållsavfall bör också inkluderas under denna punkt.

Föreskriften har omarbetats för att inkludera eget omhändertagande av avloppsslam som hushållsavfall.

Trafikverket

Det är förbjudet, både inom primär och sekundär zon, att hantera petroleumprodukter utanför fordon och maskiner. Förbudet gäller dock inte tankning under arbetet, som görs med särskilda försiktighetsmått

som t.ex. doseringsdunk. Förbuden gäller inte på täta uppställningsplatser med invallning som har godkänts av tillsynsmyndigheten. Det framgår inte av föreskriften om asfalt/bitumen omfattas av begreppet petroleumprodukter. Därmed blir det otydligt om förbudet gäller beläggningsarbeten, om det kräver tillstånd eller anmälan. Trafikverket anser att föreskriften bör förtydligas så att det framgår att det inte krävs tillstånd eller anmälan för att utföra beläggningsarbeten som inkluderar asfalt/bitumen.

Föreskrift har förtydligats vad gäller väghållning samt uppställningsplatser. Beläggningsarbeten ska anmälas.

Användning av bekämpningsmedel inom väghållningen är ej tillåten inom Trafikverkets verksamhet med undantag av speciella tillfällen då det kan vara aktuellt att bekämpa jätteloka och flyghavre med bekämpningsmedel. Generellt kontaktas vid dessa tillfällen den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Föreskrift har omarbetats.

Inom primär, sekundär och tertiär zon är det förbjudet att deponera snö från trafikerade ytor. Normal snöröjning inom området är dock tillåten. Trafikverket tolkar att dessa krav inte medför hinder för normal plogning längs vägen och därvid uppkomna snövallar.

Det är den tolkningen som avses

Trafikverket anser dock att föreskriften bör förtydligas så att det som står beskrivet som övriga schaktarbeten, som Trafikverket behöver göra för sin väghållning inom vägområdet, dvs normala drift och underhållsarbeten, också tydligt undantas från kravet på tillstånd och samråd. Trafikverket anser att samrådsplikt, som i denna föreskrift skall hållas med huvudmannen, bör ändras till information. Trafikverket anser vidare att underhållsdikning som ingår i det normala drift och underhållsarbetet, undantas från kravet på samråd.

Begreppen samråd och hänsyn har tagits bort. Paragrafen om täktverksamhet och andra anläggningsarbeten har omarbetats.

Det är förbjudet med genomgående transporter av farligt gods. Förbudet gäller dock inte där väghållaren har utfört tillräckliga skyddsåtgärder för att hindra vattenförorening. Trafikverket ställer sig frågande till vad tillräckliga skyddsåtgärder menas. Trafikverket ställer sig frågande till hela stycket om hänsyn, då det i föreskrifter inte ska redovisas åtgärder. Trafikverket anser att föreskriften om väghållning samt uppställningsplatser bör förtydligas så att arbeten på och vid väg, dvs normala drift och underhållsarbeten, också tydligt undantas från kravet på samråd.

Begreppen samråd och hänsyn har tagits bort. Paragraf om genomgående trafik är struken efter tillstyrkan från Havs- och vattenmyndigheten. Föreskriften om väghållning samt uppställningsplatser har förtydligats.

Skogsstyrelsen

Dikesrensning och skyddsdikning efter slutavverkning kan påverka vattenkvaliteten genom en ökad risk för transport av näring, tungmetaller, humus och partiklar.

Länsstyrelsen håller med och ändrar.

Dragning av basvägar och skogsbilvägar kan ha stor påverkan på vattnets rörelse genom landskapet. Naturliga vattenflöden kan dämmas eller ledas om. Dessutom kan risken för läckage av näring, tungmetaller, humus och slam öka på motsvarande sätt som vid dikesrensning.

Länsstyrelsen håller med och ändrar.

Avlägg av timmer och grot mm kan ge upphov till läckage av näring och fenoler mm.

Tider för avlägg är reglerat i skyddsföreskrifterna.

Bränsle- och fordonstankar kan ge spill och läckage av petroleumprodukter.

Uppställning av fordon och hantering av petroleumprodukter regleras i skyddsföreskrifterna. Skyddsföreskrifter för Skogsbruk återfinns nu under egen rubrik.

Räddningstjänsten

Brand och brandsläckning inom skyddsområdet har inte lyfts fram som en risk vid riksinventeringen. Räddningstjänsten ser kontaminerat släckvatten från exempelvis en bygdebrand som problematiskt inom området, vilket borde analyseras närmare och rendera i ett insatsstöd för operativ personal. Vid brand eller utsläpp av farliga ämnen inom skyddsområdet kan det innebära vissa begränsningar i Räddningstjänstens handlingsutrymme gällande val av metod och släckmedel för olycksavhjälpning. Det är viktigt att kontaktuppgifter med ansvariga inom VA hålls ajour, dels för att Räddningstjänsten snabbt ska kunna informera om inträffade händelser, men också för att få råd och stöd om uppgifter kring anläggningen. En insatsplan finns i nuläget, men bör uppdateras och stämmas av årligen med ansvariga inom VA. Eventuella restriktioner gällande brandsläckning etc. bör tas upp i insatsplanen.

Räddningstjänsten är mycket positiv till att skyddsåtgärder som kan göras i förebyggande syfte genomförs som föreslås i kapitel 4 i det tekniska underlaget. Eventuella skyddssystem runt vägarna, främst väg 669, för att förhindra utsläpp att sprida sig från vägområdet bör redovisas och meddelas Räddningstjänsten.

Verksamhetsutövare håller med om vikten av att årligen uppdatera insatsplan. Skyddsåtgärder i förebyggande syfte är önskvärt att genomföra, om åtgärder blir aktuella kommer Räddningstjänsten erhålla underlag om detta såsom eventuella uppsamlingspunkter och luckor.

Inga synpunkter

Jordbruksverket har avstått från att lämna yttrande i ärendet. Försvarsmakten har yttrat sig, men har inget att erinra. Boverket, LRF Sydost har inte inkommit med något yttrande.

Enskilda sakägare

Förbudet mot mobila cisterner innebär att skogsmaskiner måste lämna skyddsområdet för att tanka och då eventuellt behöva flytta sig flera kilometer, vilket anses väsentligen öka kostnaderna för skogsbruket, innebära en ökad miljöbelastning samt en ökad risk när maskinerna måste flytta sig långa sträckor.

Föreskriften har justerats; se även synpunkt från Miljö- och byggnadsförvaltningen, Ronneby kommun gällande förbudet mot mobila cisterner.

Det anses att hantering av organiska växtnäringsämnen bör kräva anmälan i stället för tillstånd som är föreslaget i skyddsföreskrifterna.

Tillståndskrav för hantering av organiska växtnäringsämnen inom primär skyddszon anses väl avvägt och befogat för att säkerställa att vattentäktens kvalitet ej försämras på grund av föroreningar. Undantag har dock lagts till.

Det föreslås ett undantag från tillståndskravet för hantering av organiska växtnäringsämnen för punktbehandling av köksträdgård för odling till husbehov. Det anses inte vara skäligt eller rimligt att det ska krävas en ansökan för små mängder gödsling för privat bruk på tomtmark.

Föreskriften har reviderats. Se även definitionen av organiska växtnäringsämnen.

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Blekinge antingen via e-post; blekinge@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Blekinge, 371 86 Karlskrona.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, blekinge@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 00 00. Ange diarienummer 2710-2016.

